

SZEGEDI HIRADÓ.

88-ik szám.

Szerdán, november 6-án 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői iroda:

Széchenyi-tér, Pfann-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petítor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petítor igrtási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Gazdasági egyleti közlöny.

A csongrádmegyei gazdasági egylet f. évi december 14-én d. e. 11 órakor H.-M.-Vásárhelyen mélt. gróf Károlyi Sándor lakában tartandó választmányi ülésére megjelenni a tisztelt választmányi tagok ezennel fölkérnek.

Tárgy: Szakosztályok működéseiről beadott jelentések, s a jövőre tervezendő kiállítások, ekeversenyek s próbaszántások elrendezése.

Kelt Szegeden, 1861. nov. 5-én.

Bérczy Antal,
egyleti alelnök.

Az ovoda hatásköre.

Ki az emberiség nemesítéséhez csak egy filérel járul is, sokkal maradandóbb emléket tettet visz véghez, mintha bármily nagy tökélet hagyna is hátra bizonytalan, mulékony sikertű egyletekre.

Az emberiség nemesítése nemcsak a nyilvános tanodákban veszi kezdetét, hanem kezdődik az anya gyöngéd gondjai alatt már azon korban, midőn a gyermekben az érzékek észrevehetőleg nyilvánkozni kezdenek a beszéd által.

Tanodáink a nevelést a gyermek hetedik évében kezdik meg rendesen: addig a kisdetek vagy szorosan az anya körére, vagy cselédek gondjaira szorítva.

Míg az anya maga képes ez első nevelés gondjait viselni, a gyermek átalán véve a legjobb kezek között van; de hány esetben lehetséges ez?

Nagyon sok függ a gyöngékorai szokástól — mondja egy latin közmondás, s ha, mint rendesen történni szokott, a gyermek a cselédszoba falai közt tölti el első éveit, vajjon a nyilvános tanítónak lehet-e azonnal, mint kellene, a házi nevelést folytatni?

Alig szükség e kérdésre felelnem, mert a legtöbb esetben már oly hajlamok mutatkoznak a gyermekben ez időben, miszerint a tanító ahelyett, hogy a lelki tehetségek képzésére fordíthatná idejét, az elbozotosodott kedélyi kinövésnek irtásával kényszerül az első évben foglalkozni.

Ily körülmények közt lehet-e aztán a tanítót a siker csekélyisége miatt vádolni? Épen nem, mert mielőtt építeni lehetne neki, előbb a hozott alapot nagy részben le kell rontania.

Vannak dicséretes, de csekély kivételek, hol az anyák tapasztalatai szép alapot készítenek a tanító további működésére: de sajnos, hogy az ily esetek csak kivételek, holott az elhanyagolt első nevelésnek kellene csak kivételesnek lennie.

Sok idő telt el, míg a nevelés barátai e hiány orvoslására módok- és eszközökről kezdtek gondoskodni, míg végre rájöttek az ovodák eszméjére.

A szokás második természet — szoktuk mondani, s ez a kis gyermekeknek a legigazabb; ezek minden képessége csak utánzásra alapul: ha tehát oly szerencsés helyzetben vannak a nap legtöbb része alatt, hogy csak jó szokások utánzásában gyakorolhatják magukat, mi könnyű lesz a megszokottakhoz később új jó tulajdonokat is kapcsolni!

A kis gyermeknél rendesen a beszéddel a tudvágy is nyilvánkozik. S nagyfontosságú dolog e tudvágyat jó irányban kielégíteni, sőt okosan fokozni! Az érzékek: látás, hallás stb. mindannyi csirájából fejlődő tehetségei a testnek és léleknek: ezek tehát már első nyilatkozataikban nemcsak figyelemmel kísérendők, de fejlesztendők is. A hang terje s ennek minősége e korban leg-többnyire egész életre határozólag idomulnak! Mily

figyelemre méltó tehát e kor, melytől az egész élet tartama alapját kölesünzi!

Szabad-e tehát oly intézet iránt a gyermekét szerető anyának közömbösnek lenni, melyben az említett fejlődő tehetségek a legüdvösebben fejlesztő kezekre, a leggyöngédebben örködő figyelemre találhatnak?

Köszönet városunk nemeskeblű s emelkedett műveltségű hölgyeinek, hogy ily intézetekről hazánkban csaknem első kezdenek ernyedetlen anyai fáradság- és áldozatokkal gondoskodni, mert ezen intézetek az ovodák!

Csak azt kívánom, hogy minden anya egyszer tekintene be ez intézetekbe, hol gondjaikat ily hasznosan és üdvösen osztják meg szeretteik iránt a tapintatos képzettségű ovók, s meg vagyok győződve, hogy több aggodalmaik azonnal megszűnjenek gyermekeik iránt, kiknek vagy hangjok, vagy tartásuk s egyéb nyilatkozó külső hajlamuk a jövőre nézve szomorúságot gerjesztettek szerető anyai keblükbe.

A kedves gyermeki ártatlanság oly fogékonyan figyel a szelid hangon beszélő ovó ajkaira, hogy élvezet nézni is e kis tanulékony lelkeket. A megszólaló hegedű hangja kellemes izgatottságot idéz idegeikbe, a vérkeringés fokozódik s így az egészségérzete vidorságot szül, mely kedélyi hangulatban megnyílnak ajkaik énekre, a gyöngé hangidegek erőltetés nélküli ének által tágulnak és erősödnek, a mell a tüdőnek e kényszer-nélküli feszülése által tágul és izmosodik; az egész felső testrésze szinte kellemes alakot ölt, s így az egyenes tartásrai figyelmeztetés alig szükséges, mert bizs üneréje által is hason állásba hozatik.

Ha már ez egy kellemes foglalkozás ennyi előnnyel van a kisdetek testi és lelki fejlődésére, nem is említve, hogy a hangok és hegedű hallására a hallásidegek is célszerűen fejlődnek és finomodnak; mennyivel több előny háramlik a látás és gondolkodás kellemes foglalkodtatásából?

Mily szomorú látvány oly gyermek arckifejezése, minőt nagy városokban leginkább találni, mely a léleknek minden munkálkodását nélkülözi: a szemek mozdulatlanul egy tárgyra szegezve, az ajkak kitévők, — szóval bizonyos állati alantiséget tansít. — S mindezen szomorú jeleneteknek okai a látott tárgyak iránti érdekltség felkeltésének elhanyagolásából származnak, megelégedvén a dajka, ha nem nyugtalan a reá bízott gyermek, sőt készakarva ablakhoz viszi őt, csakhogy az elvonuló tárgyak változatossága őt mintegy túlterhelve elnémissák!

Midőn azután az anyák ily jelenetek látásán elszomorodnak, nem jobb volna-e, ha módokról gondoskodnának, azokat megakadályozni, ahelyett, hogy aggodalmukkal kétségbe essenek gyermekeik lelki tehetségei felől.

Mindezen ferde irányokon mi könnyen segít az ovoda! A képekkel, különféle tárgyakkal ellátott mulató teremben (mert nem is szabad azt komoly foglalkozás helyévé változtatni) célszerűen beosztott időtöltés által majd az alakismérő tehetség, majd a gondolkodás, majd ismét az érzékek, majd a tiszta szókiejtés felváltva gyakoroltatnak, s az engedelmességei hajlam, mi a ház körül rendesen makacsságban mutatkozik, némi dicséret, jutalom vagy egyéb mód által mintegy természeté válik. Az ily alapon azután öröm a nyilvános tanodák komolyabb foglalkozását folytatni, s a siker is biztosabb, mint másol.

És e siker felmatatása az ovodai eljárásnak csak főbb vonalaiban van itt előadva annak kimutatására, mily intézetre hozzák városunk nemeskeblű adakozói filléreiket, midőn a nőegylet fáradozásainak eként hathatós sikert biztosítanak. — Minden jótékony intézet pártolásra méltó: de az ovodák említett nagyfontosságú feladatuk miatt kétszeresen azok. Városunkban már a harmadik ovoda köszönnendi létét a helybeli nőegylet anyai fáradozásainak, s erős hitem van, hogy az eddig tapasztalt szép pártolás mellett a város negyedik része

is minél előbb örvendeni fog ily intézet megnyitásának. Hogy azonban ez annál sikeresebben megtörténhessék, kérjük városunk lelkes anyjait, hogy a mondottakat figyelembe véve, gyermekeiket ne rösteljék a kész testi és szellemi haszonnal kínálkozó intézetekbe minél számosabban beküldeni, mert biztosabb barátját és ápolóját gyermekeiknek a legdrágábban megfizetett gondviselőben sem fogják feltalálni, mint az ovodákban.

A magyar királyi helytartó-tanácsnak Ő Felségéhez az ország jelen állapota felől intézett fölterjesztése.

(Végo.)

Felséges császár s apostoli király!

Az 1723. évi t. c. 101. világoosan azt rendel, hogy a m. k. helytartótanács független legyen minden udvari dicasteriumtól, s egyedül és közvetlenül cs. s ap. k. Felségedtől vegye parancsait.

Az 1662. évi 4-ik és 1741. évi 11-ik t. c. azt tartalmazza, hogy cs. s ap. kir. Felséged magyar ügyekben csupán magyar tanácsosok tanácsát használni méltóztassék.

Az 1723. évi 51. és 83. t. c. cikkek szerint az országban levő bármily hivatalnokok csupán az ország törvényei alatt állhatnak.

Az 1723. évi 102. t. c. eltiltja a m. k. helytartótanácsot a hazai törvények elleni rendeletek végrehajtásától.

Ily világoos, az ország független beligazgatására vonatkozó, s cs. s ap. k. Felséged m. é. oct. 20-án kiadott legf. kir. elhatározásával is szoros összefüggésben álló törvények mellözése, a pénzügyi hatóságoknak ezen hűséges m. k. helytartótanács törvényes intézkedéseibe való nemcsak beavatkozása, de azok foganatosításának tényleges megakasztása, valamint az említett hivatalnokoknak s szolgazemélyzetnek katonai bíraskodás alá lett rendeltetése, ugyszinte a katonai hatóságoknak egyedül s kizárólag polgári intézkedést igénylő ügyekbeni rendelkezése, a valódi alkotmányos kormányzat iránti bizalmat nemcsak tökéletesen megingatá, hanem azon erős bidelelemre, hogy ne mondjuk, meggyöződésre készítet az ország törvényhatóságait, miszerint ezen engedelmes m. k. helytartótanács cs. s ap. k. Felséged legmagasb akarata ki-folyásában az 1723. évi 102. és az 1790. évi 10. t. cikkek tartalma ellenére s azok mellözésével az abszolút kormányzat elveinek hódol.

Felséged legmagasb személye s a haza iránti tartozó hűség ellen véten ezen engedelmes m. k. helytartótanács, ha el nem ismerné azt, hogy a nemzet Felséged dicső személye s trónja iránti ragaszkodástól áthatva a megoldásra váró közjogi kérdések békés kiegyenlítését forrón ohajtja, de ez ohajtását az ország sarkalatos törvényeiben alapuló jogoknak s a független kormányzatnak eszméjétől elválasztani nem tudja.

De meg kell a bignadtabb érzésűeknek is ingattatni az alkotmányos kormányzat iránti hiedelmükben, midőn kénytelenek tapasztalni, hogy az igazgató kir. kormányzék anélkül is megtámadott tekintélyének s törvényes állásának csorbításával törvénszabta eljárásaiban idegen hatóságok részéről oly beavatkozások történnek, melyek hazánk törvényeivel homlokegyenest ellenkezők, midőn tapasztalni kénytelenek, hogy rendezett állam eszméjével össze nem egyeztethető dualismus terjedésével az alkotmányos kormányzat létezése mindinkább háttérbe szorítottatik.

Nem tartózkodik, sőt tántoríthatlan hűséges érzetében kötelesnek érzi magát ezen engedelmes m. kir. helytartótanács cs. s ap. kir. Felséged előtt nyiltan és őszintén bevallani, hogy a bizalom tökéletes felbomlásával ezen igazgató kir. kormányzék mindaddig, míg törvényes tekintélye s állása ellen irányzott beavatkozásoknak Felséged kir. törvényes hatalma által hathatós gát nem vetetik,

Felséged és a haza várakozásának a leghűségesebb s legjobb akarata mellett sem leendő képes megfellelni.

Ezen engedelmes m. k. helytartótanács azon erős meggyőződésben él, hogy azon intézkedések, melyek a törvényhozó testület feloszlása után némi megyék s városok által hozott határozatok következtében életbeléptetni szükségesnek tartottak, s mely intézkedésekre nézve ezen hódoló igazgató kir. kormányzók aggodalmait cs. s ap. k. Felséged előtt f. é. aug. 29-én és october 3-án, 50,568. és 57,750. sz. a. kelt legalázatosb felirataiban nyilvánítani bátorkodott, az ohajtott sikert alkotmányos uton alig eredményezendik, s minden oly kísérlet, mely az ország ősi alkotmányától eltér, a kedélyek megnyugtatója s a békés kölesönös kiegyenlítés helyett az ingerültséget csak fokozni s a bonyolalmakat növelni fogja.

A remény — a jelen súlyos, s ez országot s annak lakosait szüntegy, mint az egész birodalomra károsan kiható állapot megszüntetésére, s a törvényes rend valamint ezen engedelmes kir. kormányzók tekintélyének s hatáskörének visszaállítása s megszilárdítására nézve, egyedül cs. s ap. k. Felséged legmagasb személyében összpontosul.

Magyarországban a kormány közegei a főispánok, ők vannak bivatva a kormányhatalmat a megyékben képviselni, nekik kell a közvetítő kapcsolatot a legfőbb hatalom s az alkotmányos megyék közt képezni.

Távol legyen hűségüket s jó szándékukat kétségbe vonni, de mi lehet természetesebb, mint hogy Felséged ismerje azokat, kik legmagasb személyét a megyékben képviselik, kik Felséged által ruháztattak fel kormányhatalommal, s viszont alkalmuk legyen nekik is Felséged legmagasb szándékait közvetlenül Felségedtől hallani.

Miért is azon legalázatosb s hódolatteljes kérelemmel bátorodik járulni cs. s ap. k. Felségedhez ezen tántoríthatlan hűségű m. k. helytartótanács, méltóztatnék Felséged a megyék főispánjait legmagasb személye körül összegyűjteni, kötelezze le őket Felséged vele született s szíveket megnyerő azon fejedelmi kegyességgel, mely Felségednek oly magas szájta.

Ha a megyék főispánjai Felséged fejedelmi ajkairól fogják hallani s megérteni, miként cs. s ap. k. Felséged az alkotmányt valódi fentartani kívánja és semmi egyebet nem ohajt, mint hogy a törvényes rend, függés és engedelmisség helyreállítsák; ha megértendik, miként Felséged atyai gondjai az országnak is csupán boldogítására és a közjólét előállítására vannak irányozva, bizonyára meg fognak, meg kell nekik a fejedelmi szó előtt hajolni, s apostolai lesznek azon tannak, miszerint Felséged java a Haza java, Felséged dicsősége a Haza dicsősége.

De nemesak ez irányban volna üdvözölendő cs. s ap. k. Felségednek e hazabani legmagasb megjelenése, mert mi adhatja meg ismét a törvénynek a kellő tiszteletet, mi varázsolhatja elő a megingatott bizodalmat, mi állíthatja vissza a kormányzók megrendült törvényes hatalmát s tekintélyét egyéb, mint Felséged legmagasb személye.

Mélyen meg van e hűségű kir. kormányzók győződve, hogy Felséged egymaga képes csak ezt eszközölni.

Megjelenése e hű, de amint intézményeire féltékeny, ép oly könnyen föllelkesülő és kegyességgel — mely a trónok disze — oly könnyen megnyerhető nemzet körében valódi diadal volna, mert Felséged lovagias föllépésében és királyi szavában rejlik egyedül a varázs, mely ismét fölébresztendő s megszilárdítandja e nemzetnek az alkotmányosság iránti hitét és bizalmát.

Cs. s ap. k. Felségednek e nemzetet ismernie szüksége, magára hagyatva, ingerelve szilaj ez, jól vezetve s vezérelve könnyen fölébreszthető benne a szikra, mely Felséged elődei korában a trón s birodalom támogatásában s megmentésében nem egyszer tüdőklött.

Számtalanon fognak, ha Felségedet az ország tanácsosaitól környezve látandják, felséges trónjához közeledni, vigaszt, ótalmit keresni, s Felségedtől távozva áldást, halált mondani a királyra, s hatalmát s dicsőségét fennen hirdetni. — Felséged kegyelmének, igazságszeretetének fénysugarai ős Buda ormairól messze szétterjedve ez ország népe szívében, mely bátor, lovagias s igazságos királyára büszke leendő, — Felséged jelenléte s megnyugtató királyi szava felköltendi újra a csak szunnyadó, de ki nem hült lelkesedést, mely Mátyás dicső korszakát ábrázolja vissza.

Boldogítsa tehát cs. s ap. k. Felséged ez országot legmagasb királyi jelenlétével, mert oda látja kifejletteknek ezen hűségű m. k. helytartótanács a viszonyokat, hogy a létező nehéz állapotok s tartatlan helyzet enyhítését, valamint ezen m. k. helytartótanácsnak azon téren, melyre azt Felséged legmagasb kegyelme és bizalma hívta — további eredményes fenállhatását egyedül Felségednek az országban leendő legkegyelmesebb megjelenésével s királyi szavától kell föltételeznie; méltóztatnék Felséged ezáltal legkegyelmesebben azt is tanúsítani, hogy Felséged az 1741-iki 7-ik, 1791-iki 9-ik és 1792-iki 5-ik t. cikkeket is, melyek a királynak

az országban lakására vonatkoznak, tiszteletben tartja.

Jól tudja azt ezen hűségű kir. kormányzók, miként hogy az, mit Felségedtől uralkodói számos gondjai között kér, mit oly buzgón ohajt, de másrésztől ha valaha, úgy most megjöttek véli az időt, miszerint Felséged Magyarország hű népeit legfelsőbb királyi jelenlétével megörvendeztesse, mert eltekintve attól, hogy csak Felségednek az országban jelenléte állíthatja vissza tartósan és állanóul a királyi tekintélyt, csak az irthatja ki a fájdalom igen elterjedt, s a kormányzatot lehetetlenül bizalmatlanság gyökerét, csak ez kölesönözhet a kormánynak erőt és tekintélyt — Felségednek hű s lelkesülésre oly fogékony s dynasticus érzelmű magyarjaihoz intézendő megnyugtató alkotmányos királyi szava, meg fogja szüntetni Felséged tág birodalmában lakó népek között uralkodó kölesönös féltékenységet és gyanúsítgatást, s azon jótékony nemes vetélkedésnek nyitandó tért, mely szerint minden ország, minden nép azon igyekezend, hogy Felséged kegyelmét magának biztosíthassa.

Sokkal nagyobb kegyelettel s hódolattal viseltetik ezen hűségű kir. helytartótanács Felséged szentséges személye iránt, sokkal jobban fel tudja fogni Felséged uralkodói köteleit s gondjait, mintsem hogy Felségednek hű Magyarországban hosszabb tartózkodását remélhesse s kérni merészelje, mert jól tudja, hogy Felséged atyáskodó gondjai nemesak ez ország, de birodalma többi tartományainak népeire is kiterjednek; szabad legyen azonban ezen kir. kormányzók tántoríthatlan hűségű érzetében cs. s ap. k. Felségedet az 1567-ik évi 26-ik és 1723. évi 4-ik t. cikkeket tartalmára legalázatosabban figyelmeztetni, — melyek azt rendelik, hogy a király távollétében a helytartó a királyi tekintélyt az országban fentartsa.

És azért a legmélyebb hódolattal kéri cs. s ap. k. Felségedet ezen engedelmes k. helytartótanács, méltóztatnék Felséged — a nádori szék üres levén — ezen országot dicső uralkodó családjából, mely oly jeles és kitűnő tehetségű, sőt országunk viszonyait is ismerő főhercegeket számlál, — választandó királyi helytartóval megörvendeztetni s szerencséseltetni.

Büszke ez ország Felséged fenséges családjára, melynek több tagjai, midőn az ország nádori s királyi helytartói méltóságát viselik, lelkes kitarással s erős kezekkel vezeték ez országot a legelőnyösebb körülmények között is, a megelégedés, jólét, virágzás s boldogság céljához.

Megszokta ez ország a királyi helytartó magas személyében a királyi tekintélyt s törvényes hatalmat tisztelni.

Eros és tekintélyes kormányt ohajt az ország józanabb része, erős és tekintélyes kormányzatot igényelnek a körülmények, hatalmas s minden párt-színezet fölött álló kormányzót követelnek az ország lakosainak érdekei, oly kormányzót, ki Felséged s az ország közti törvényes kapcsolatot mindinkább szorosabbra fűzni, fentartani s állandósítani képes legyen.

Egy ily kir. helytartónak a magyar kormány élére leendő állítása által vissza fog adni a magyar kir. helytartótanácsnak minden oldalról megingatott tekintélye, fel fog éledni a kormányzat minden ágazataiban az oly annyira nélkülözhetetlen egység, s gát fog vettetni azon törvényellenes beavatkozásoknak, melyet ezen hűségű m. k. helytartótanács a békés kiegyenlítés hátrányára tapasztalni kénytelenítettik.

Egy ily királyi helytartó működése s Felségednek ezt megelőző legmagasb királyi megnyugtató szava s jelenléte biztosan s sikerrel fogja egyengetni az utat az országgyűlés mielőbbi eredményteljes megtarthatására, s csakhamar vissza lesz varázsolva azon időkor, midőn az ország lakosai dicső emlékü Józsefnádor s kir. helytartó ő cs. k. fenségének 50 évet inegaladó vezénylete alatt a törvényes szabadság s alkotmányos jólét, s megelégedés áldásait háborítatlanul élvezték.

A hercegprimás Bécsben.

A „Neueste Nachrichten“ írja:

„Ő eminentiája Bécsbe érkezvén, írószobája asztalán a kancellár levelét találta, mely vádolja, hogy tudvalevő válaszát előbb tette közhírré, mintsem az a kancelláriához érkezett. Ennek következtében a bibornoknak ő Felsége nevében nyilvánítatik a legmagasb rosulás, különösen azon okból, hogy válasza egy kormányellenes lapban, a „Magyarország“ban jelent meg, amit szántsándékos igazgatásnak tekintenek, tőle pedig annál kevésbé várhattak, mivel ő állását és méltóságát a legfelső cs. k. dynastiának köszönheti.

„Nemsokára azután, hogy a bibornok e levelet elolvasta, megjelent a kancellár s a bibornok előtte panaszt tett efféle gyanús ellen, holott ő, ki mindenkor a legmagasb trón érdekében járt el, arra eddigi élete által úgy sem nyújtott alkalmat. A bibornok egyszersmind kijelentette, hogy válasza közzétételéért maga is haragszik, mert ő azt a legnagyobb titokban akarta tartani. A kancellár sajnálva e félreértést, mintán a részletekről értesült,

felajánlotta magát, hogy az esetet személyesen adja elő ő Fgenek.

„A bibornok a megérkeztek ott talált kancelláriai levélre írásban is felelt s az eset előadását azzal fejezte be, hogy ő, amint maga minden alkalmával nyíltan megvallotta és most is megvallja, állását és méltóságát ő Fge legmagasb kegyelmének köszönheti, a legfőbbet azonban Istentől kapta: a lelkismeretet. Minthogy véleményét kívánták tőle a kérdéses ügyben, ő, hogy mind legfőbb országos kancellári (summus et secretarius cancellarius) kötelességét teljesítse, mind lelkismeretének eleget tegyen, véleményét nyíltan és kerekén kimondta, ezért levelének egyetlen szavát sem vonhatja vissza, sőt inkább újra megerősíti egész tartalmát.

„Ez előzmények után következett a hprimás magán kihallgatása ő Fgenél, hol tanu nem volt s amely félóránál tovább tartott. Az itt folyt beszélgetésről való bővebb jelentés természetesen ki van zárva a nyilvánosság köréből. Annyit azonban merünk állítani, hogy e beszélgetésnek, jóllehet a magyar ügyek szóba jöttek, koránsem volt azon öngazolási jelleme, melyet az „ad audiendum verbum regium“ kifejezés jelöl.”

E közlemény után a nevezett lap még azon különös körülményre figyelmeztet, hogy a kancellárnak a főispánokhoz intézett, oct. 18-diki levele, melyre épen a hprimás ismeretes válasza vonatkozik, két nappal elküldetése után pesti és bécsi lapokban már olvasható volt, s maga Esztergammegye örökös főispánja a pesti lapokból teljesen ismerte azt, midőn a kancellár hivatalos levelét vette.

Azon hirre vonatkozólag, hogy Esztergammegye főispáni helyettes fog kineveztetni, a „Neueste Nachrichten“ úgy értesül, hogy ez ügyben még nem történt határozás, és alkalmasint magától a hprimás tetszésétől függ, hogy a helyettes kineveztesék-e vagy ne.

A hprimás még hosszabb látogatást tevé a kancellárnak, nov. 1-jén délben visszautazott Esztergamba. (M—g.)

Tudósítás a londoni világkiállítás ügyében.

October 25-én tartott bizottmányi ülésben felolvasatott a nm. m. kir. helytartótanácsnak f. évi october hó 16-án 60,924. sz. a. kelt következő leirata az orsz. központi bizottmányhoz:

„A londoni világkiállításra nézve megalakult pesti országos központi bizottmány a f. é. september 9-én 32. sz. a. kelt jelentésével ide fölterjesztett azon javaslata, hogy minő föltételek alatt bajlandó a londoni ipar- és műkiállításra vonatkozó bécsi bir. központi bizottmánnyal a nagyszertű cél elérése tekintetéből közreműködni, — ezen magyar kir. helytartótanács részéről az ügy fontosságához képest melegen pártolólág terjesztvén fel ő cs. és ap. kir. Felsége elé, — a f. é. mindszenhó 15-én 14,735. sz. alatti kegyes udvari rendelettel a bécsi kereskedelmi miniszterium e tárgyban ugyanezen hó 10-én 3616. sz. a. keletkezett válasza küldetett le ezen m. kir. helytartótanácshoz, mely válasz a pesti országos bizottmánnyal leendő mielőbbi közlés végett azon megjegyzéssel származtatik át másolatban, hogy habár a kereskedelmi miniszterium főnebbi jegyzékében foglalt engedményezések által az országos bizottmány kívánságai egész kiterjedésükben nem teljesítettek is, az idézett kegyelmes udvari rendelet értelmében mégis azon remény táplálatik, miszerint a londoni világkiállítás mielőbb számosabb képviselőt által hazánkra báramlandó üdvös következtetések tekintetéből a pesti országos bizottmány ezen cél elérését hathatósan elősegítendő“ stb.

Az országos központi bizottmány a vele közölt engedményeket, habár nem is találta egészen kielégítőeknek, de tekintettel a fenforgó körülményekre, mégis olyanoknak ismerte el, hogy azokban megnyugodni lehet, miután pontos magatartásuk mellett: a magyarországi kiállító szakaszonként egy tömegben maradhatnak együtt; továbbá a kiállítandó tárgyakat magyar biztosok rendezendik; végül a nemzetközi jury-nak eljárásaiban hazánk képviselői is részt veendek.

Hogy ezen eredmények elértettek, az főleg a nm. m. k. helytartótanács s a m. k. udv. kancellária ismételt felszólításainak köszönhető.

A kiállításbani részvételre eddig 233 kiállító jelentkezett, kik összesen körülbelül 7799 □ lábnyi földszinti és 1799 □ lábnyi faltér-fogatot kérnek a kiállítandó tárgyak számára. Ehez hozzáadván a járdákra kellő helyiséget, az összes térfogat körülbelül 12—13,000 □ lábra rughat, tehát mintegy harmadrészt tenné azon térségnek, mely az angol kir. bizottmány által az osztrák birodalom számára engedtetett.

A kiállítandó tárgyak közt legerősebben van képviselve a bor. 52 kiállító körülbelül 2700 üveggel jelentett be.

Legkevesebb van képviselve a dohány és gyapju. Egyébiránt az elnökség már tett lépéseket, hogy hazánk ezen két legjelentékenyebb terményének kiállítása is lehetővé váljék.

A bejelentési határidő lejárván, a hiányzó cikkeket újabb felszólítások által többé pótolni nem lehet. Hogy mégis a hiány nagyon feltűnő ne legyen, tisztelettel kérjük honfitársainkat, kik bejelentéseket tettek, hogy a kiállítandó cikkeket a lehető legelőre emeljenek ki a kiállításra.

Pest, 1861. október 31-én.

A bizottmány meghagyásából:

Jankó Vince,

az orsz. közp. bizottmány titoknoka.

Helybeli újdonságok.

Városunk egy hét óta igen nagy élénkséggel örvend. A tanuló ifjuság szokatlan nagy számban sereglett ez évben tanodáinkba. Főleg Bácska és Bánát van jelenleg nagy számban szemlélyesítve. Az előrelátó gymnasiumi igazgatóság még elég jókor gondoskodott, hogy a helyiség célszerűbben berendeztesse: különben többen vissza kényeszerültek volna menni hely szűke miatt. Jól van ez így; a szülők tapasztalhatták eddig, tanár és tanár között mi a különbség, s az érdemekben gazdag, de szerényen működő kegyesrend tagjai valamint a nyugoti műveltség bevándorló fiályaival derekasan kiállták a versenyt, úgy ezentul sem aggodnunk, hogy vezérletök alatt az ifjuság ismét barbárságba fog visszahanyatlani.

Sietünk tudatni t. olvasóinkkal, hogy jövő vasárnap derék műkedvelőink ismét egy élvezetes estvét szerzendnek föléptökökkel. Ez alkalommal „Egy nő, ki az ablakon kiugrik” című vígjáték fog színpadra kerülni. Egyhangu téli estéinknek e kellemes megszokásáért előre is köszönettel tartozunk a fáradhatlan műkedvelőknek.

Utósó számunkban a helybeli újdonságok közt a „Gazda nélküli executio” című közleményben némi módosítást kell tudomásra juttatnunk. Azon executio-eljárásban ugyanis az elvitt 50 frt helyett csak egy kis sajt és kenyér requisitiót tettek az adóbehajtó vendégek, egyebet semmit. Mi jobban szeretnők, ha még ez sem volna való; egyébiránt ezen helyreigazítást magának az esemény közlőjének megkeresésére tesszük, ki máskor rendszeren jól szokott az eseményekről értesülve lenni.

A múlt hét egyik reggelén a belvárosi templom előtt egy kis gyermek volt kitéve a könyörület igénybevétele végett. A fehérnemű, melybe a kis gyermek bepólyázva vala, elég finom és tiszta volt, — egy kis levélke is adatott a lelene mellé. Egy kenyérsütő asszony találta meg a szegény elhagyatottat; hihetőleg ezóta gondoskodva is van sorsáról. A levélke tartalma eddig nem jutott tudomásunkra.

A közelgő sáros időszakra gondolván, nem mulaszthatjuk el azon közpanaszt az illetők becses figyelmébe ajánlani, melynél fogva a postaházhoz ut a buzatérén át a járda rozszasága miatt nemcsak kényelmetlen, de az esti órákban a lemélyedt és elkorhadt deszkák miatt veszélyes is. Ily nagy forgalmi út, úgy hisszük, méltán megérdemli, hogy az egyéb utjavítások közt először vétessek munkába.

Hazai tudósítások.

(Kazinezy-ünnepély Csongrádon.) Mult hó 20-án társaság gyűlt össze lelkes polgárgyűlés lakásán, mely összejövetelnek célja a f. évi oct. hó 27-én rendezendő Kazinezy-ünnep tartása fölötti értekezlet volt, amidőn is rendező bizottmány alakított, s a program megállapított. A meghatározott napon este 7 órakor a városháza földszített termeiben t. Kövessy József ügyvéd ur alkalomszerű jeles beszéddel nyitá meg az ünnepélyt, a fiatalság közül többen válogatott költeményeket szavaltak; a magyar öltözékről érdekes felolvasás tartott; E. V. kisasszony zongorán játszott, s első fölépése alkalmával tanusított bátor játékaért koszorúkkal tiszteltetett meg; ezután záradékkal a szép számmal összegyűlt egész ünneplő közönség által a Szózat énekeltetett. A bejött szép összegű tiszta jövedelem hová fordítása fölött ezután fog. határozat hozatni. Zsombéky.

Árpád sirjáról egy delejes álmu lelkész azt álmodta, hogy Árpádot Ó-Budán temették ugyan el, de Kun László az ellenség elől Vác környékére vitette, s ott a keleti kaputól 200 s néhány lépésnyire temette te újra el, hol most egy kúp alakú domb (kápolna) van. Árpád két koporsóban nyugszik, az egyik kő, a másik ezüst; vele van eltemetve 14 fontos nyolc-szegetű buzogánya, sodronyos inge, érc sisakja; a koporsó külsején pedig arképe van bevésvé.

A zarándi kérvény e megyének Erdély hezi visszakapcsolása ügyében — a „P. L.” szerint — ő Felségétől elutasított, mintán e megye az 1836-diki törvény értelmében Magyarországhoz tartozik, s e törvényt csak az országgyűlés változthatja meg.

A horvát országgyűlés f. hó 4-én ismét megnyitott; a bán éljenekkel fogadtatott.

Kapy Ednárd — a „P. H.” szerint — a pestmegyei főispáni helytartóságról lemondott.

A „Britisch Muzeum” igazgatója volt elnök Ghyecy Kálmántól az országgyűlési napló egy példányának megküldését kérte. Ennek gazdag bekötésére — mint a „H-r” írja — Boldog Lajos

pesti könyvkötő minden díj nélkül vállalkozott s a bekötött példányt a londoni műkiállításba fogja küldeni.

Vegyes hírek.

A turini „Opinione” Irányi Dánielnek egy cikkét közli, melyben a cikkíró Kossuth nézete mellett szólal fel, hogy előbb Velence, s azután Róma. Olaszország a jövő tavasszal 300,000 emberrel rendelkezend, s Kossuth is csak ekkorra tette a határidőt. Az „Opinione” erre azt jegyzi meg, mikép-Viktor Emánuel kormánya több óra terjedő időre nem vállalkozhatik semminemű kötelezettségre.

Grácban mult hó 13-ikán a finacek egy gyűlésös szekeret akartak elkobozni, mire a nép elkezdé őket hajgálni, úgy, hogy a finace urak kénytelenek voltak kerekét oldani. Azonban a nép is utánuk iramodott s a futó vitézek közül hármat elesipvén, egy helyben hagyta őket, hogy aligha elfelejtik mostanában. — Eggenbergben pedig a zsandárokkal kapott össze a nép a koresmában, s ez utóbbiak közül többen puskákért baza szaladván a zsandárookra lödöztek. Mindkét részről többen megsebesültek.

(Magyar zászló Augsburgban!) Egy piarista hazánkfia közelebb Augsburgban járván, azt beszéli, hogy az ottani székesegyházban egy igen régi alaku, burokba gyöngyölt zászlót mutattak neki, mely fölül midőn kérdést tett, azt kapta válaszul: hogy az magyar lobogó, mit 955-ben, az augsburgi csatavesztés alkalmával vettek volna el őseinktől. Jó volna a dolgot kipuhatólni.

A „Presse” Morvaországról igen érdekes adatokat közöl. Hatalmas szláv agitatio működik ott, a főbb és alsóbb rendű papság pártfogolja a nemzeti törekvéseket. A népnek Schmerling úrról eredeti fogalmai vannak: oly gonoszszellemű bűvészek tartják őt, ki még a marhákat is megbabonázza; Krisztus-tagadónak s vad-fenének képzelek, szóval a morvaszlávoknak a legiszonyúbb fogalmaik vannak az államminiszter úrról, s a mi több, mind e fogalmak az alsóbb rendű papság által tápláltatnak, sőt neveltetnek.

Lengyelországból érkezett újabb hírek szeriut az ostromállapot sem riasztja meg a lengyeleket. A lenti bucsura ugyanis, dacára annak hogy az ostromállapot ki volt hirdetve, 5,000 emberrel több jelent meg, többnyire a nemesi osztályból, és mind annyian nemzeti öltönyben. A zászlókon, a legszigorubb tilalom dacára, kereszttek és sasok voltak láthatók.

TÁRCA.

Egy főrangú hölgy naplójába.

Mi a hölgy? kit Isten jó s szépnek alkotta, Minőt csupán egy teremő gondolhata; Ne kérdezd ha magyar! Jó s szép hogy mért leve? Bizonyynal azért, mert honleány a neve!
*Bibok Lajos.**

Egy magyar hölgy.

Történeti beszély

Varga Ferencőtől.

(Folyt.)

Egy gyönyörű juliusi alkonyon ismét együtt üldögélt a két szerelmes a lugos repkényes sátra alatt; szemek ábrándozva játszadoztak a lenyugvó nap fényes karimáján; arcukon a kétes jövő fájdó sejtelme ült; ki tudja, miről álmodoztak?

Mily pompás ez alkony! mi szép a nap lenyugta! — kezdé az elfogult ifju beszédét, — vajjon nem hü képmása-e ez az emberek, s különösen a mi tünékeny boldogságunknak?!

Az emberek sorsa Isten kezében van! — viszonzá a lányka ihletten, — ő adhat s elvehet mindent; de ha mindenemől megfosztatom is általa, egy megmarad mindenkor, s ez — irántadi forró szerelmem, s ez boldoggá teend engem bármily körülmények között is!

Imádott Máriám! — kiálta az ifju elragadtatva, — te megszerényitesz engem erős lelkeiddel; te, a gyöngye nő felülmulzs a sejtett szomorú jövő s veszély miatt átértett fájdalom lektüzdésében! Oh de van mégis egy, miben nem vagy erősebb nálamnál, s ez a szerelem! — s ezeket elmondva, hévvel ölelé kedvesét dobogó keblére.

Erre a lugos mögött egy örült nevetés hallatszék, s a másik pillanatban már az átváltozott arcu idegen s a felbőszült várur a szerelmesek előtt álltak.

Valóban én is úgy látom, — szóla az ingerült apa, — hogy ti mindenben felülmulhatlanok vagytok, különösen az álnokságban, melylyel apai szívetem megrabolni iparkodtatok, hogy összezúzzotok

reményim romjai fölött üljetek diadalt! Hah! de abból semmi sem lesz; a kigyót, mely csalfa bizelgésével szívembe lopta magát, fölsimertem, s most nem nyugszom addig, míg fejét össze nem töröm!

Atyám! — rebegé a bámulatából lassankint magához térő lányka, — te álnokságot emlegetsz, melylyel boldogságodat feldültük, ezt nem értem; vagy talán te a szerelmet nevezed annak, azon forró szerelmet, mely nem tekintve rangfokozatot, egyaránt fölébredt a büszke Radó leányának szívében szintugy, miként e szegény, de vitéz és nemes ifjueban, kit, őszintén megvallva, többre becsülök a világ valamennyi kalandoránál!

E szavakat a lányka, az idegen felé tekintve s különös hangyomattal ejté ki, mit az idegen aligha el nem értett, mert gúnyos haraggal harapott ajkába.

Még te is pártját fogod e gyalázatos esábitónak?! — riadt föl a felbőszült várur.

Uram! utósó szavaid-e ezek? — mondá a sértett ifju, merész kihívással ütven mellére, — mert e kebel több gyalázatot nem tűrhetne anélkül, hogy vissza ne kellessék élnie vendégjogával!

Még fenyegetőzni mersz, hálátlan koldus?! — dörgé Radó, — távozzál innét, különben szétbasitom undok fejedet; menj! a leszálló est ne találjon Solymoson. Az ellenségek hosszú sorai várakoznak reád, gyakorold azokon hódításaidat, — tevé utána célzóan, — s ha majd egy egész halmot raksz török főkből, akkor visszajöhetsz megkérni Radó leányát!

Köszönöm uram, tanácsodat követni fogom! — viszonzá Béla rozsl rejtett fájdalommal, — én eltávozom, e hegyormok többé nem fognak látni; adja Isten, hogy ez álmagyarban itt, — mondá gúnyosan tekintve a kárörömmel hallgatózó idegenre, — ki török hív létere igen jól érti a magyar főnemes szerepet játszani, ép oly erős kart lelj, mint az enyém volt! Isten veled uram! Isten veled Máriám! emlékezzél mindig reám, s ha valahol el találod esni, s tudodra esik a hely, hol piros vérem a földet festé, ültess legalább egy virágot sirdombomra! Ön pedig vitéz ur, — folytatá a fölfedezés veszélyétől remegő idegen felé fordulva, — tapogassa meg sűrűn a sebhelyet, mit egykor egy török esapattali tusa közben vágtam testvérgyilkos homlokára, s gondoljon arra, hogy mostani találkozásunk az életben nem utósó! — s ezeket mondva, elrohant.

Hah, pokol fajzata! — mormogá az idegen alig érthetőleg, — lerántád álcámat, de boszum üldözni fog érte.

Mi volt ez?! — kérde Radó megrázkódva, mint ki mély álomból ébredt föl, — jól hallottam-e?! szólj, való-e az, mit ez ifju rólad mondott?... Igen, igen! bizs te remegsz; aztán a vágás homlokodon s habozásod élő bizonyítványai a vád igazságosságának. Felelj!

Az idegen mondani akart valamit, de zavarában szóhoz nem juthatott; arcára vér tolt, a megszegegyenülés pirja, s szemei villogtak a boszu tüztől.

És ha mindaz igaz volna is?! — törede-zé végre.

Akkor reszkess nyomorult! mert a gyalázatot, melybe kevertél, véreddel fogom lemosni!

Nyomorult?! ha! ha! — viszonzá örült kacajjal az idegen, miattat haragja fokról fokra hágott, — még te nevezesz engem nyomorultnak, holott e cim épen téged illet; igen, téged büszke rabló, ki elfoglalád jogos sasfészket, hogy rút gögödnek oltart emelhes!

Hallgass átkozott! — szakítá őt félbe a felbőszült várur, dühösen kapva kardjához.

Egyébiránt, — folytatá amaz minden felakadás nélkül, de oly halkán, hogy azt csak a mellette álló Radó hallhatá, — ha úgy tetszik, uram, holnap reggeli nyolekor elvárom hollószirt-nél, — s még mielőtt a feleletet bevárta volna, si-etve távozek.

Az alkony félhomályában két szerelmes vágatott ki Solymos látköréből; mind a kettő dült szívvet vitt magával.

Másnap a várur már kora reggel oda hagyá várát; hová ment? azt a kisérétében eltávozott lovászmeister- s esatlóson kívül talán senki sem tudá; de pár óra mulva a titok már fel lön fődözve. Radó párbajt vívott az idegennel s halálosan megsebesülve hozatott vissza várába.

Mária, ki az egész éjet álmatlanul virasztá át, ép ablakánál ülve szomorkodék, midőn egy szolgáló a gyászhirot megvívé neki. Keble már ugyis túl volt terhelve fájdalommal; szíve vértett, s most még e gyászhir... Oh ez sokkal több volt, mintsem hogy egy gyöngéd nő sziv minde feljajdulás nélkül megbirhatta volna azt. Mária felugrott, de ismét visszarokadt székébe; azonban a kétségbeesett fájdalom túlvilági erőt öntött ereibe; pár pil-

*) Becses ígértét szívesen vesszük.

Szerk.

lanat mulva újra fölegyenesedék, s örülteként ro-
hant a terembe, hol baldokló atyja fektét.

— Bocsáss, oh bocsáss meg jó atyám! —
rebegé a fájó érzelmekkel küzdő lányka zokogva,
mialatt reszkette borult atyja keblére, s véres ar-
cát könyveivel áztatá. — Ne halj meg előbb, míg
szerető leányodnak meg nem bocsájtasz!

A baldokló a lányka sirására felpillantott;
szemöldei eleinte ráncokba vonultak, ajkai össze-
szorultak; majd ismét egy túlvilági mosoly lengett
keresztül arcán, mely szétüzé a szigor kifejezéseit;
a sértett apai büszkeség küzdött az atyai szeretet-
tel. Végre megnyiták ajkai s töredeve mondá:

— Légy boldog leányom; szeresd, kit eddig
szerettél, s őrizkedjél az állok idegentől.

Azután végeréjét összeszedve, féloldalra emel-
kedék, s lankadt kezeit reszkette s mintegy áldó-
lag emelé leánya fölé; szemei kéréleg függtek az
összekulesolt kezekkel álló szerzetesen, kinek belső
fájdalmát a forró könyvek tolmácsolák. „Viseld —
ugymond — gondját le-leányom-n.” az utósó szót
már ki nem mondhatá, melle egy végsőt hörgött,
ajkai lezáródtak, s szemeire álom, a halál édes
álma ereszkedék.

A solymosi sírbolt vasajtaja szomoruan esa-
pódék be a Radó-család utósó físarja után; most
már férj s feleség nyugodtak alatta, fűnt pedig
egy sok szenvedésre kárhoztatott kedves leánya
siratá árvaságát.

„Törtemények, röpke álmoképek; ti az élet
pusztájának tűnékeny délibábjai, mennyit türtem,
mennyit szenvedtem értetek, mily örömmel közel-
gék felétek..., s im most, midőn már csak keze-
met kelle kinyujtanom, hogy birhatástokat megra-
gadjam, hirtelen összeomlottatok, s a szegény-szen-
vedő leány most teljesüléstek miatti öröm helyett,
alakatlan romjaitok fölött siránkozik...”

Ily s ezekhez hasonló gondolatokkal foglal-
kozik a keleti bátya széles erkélyén tündögélő Má-
ria néhány napra a szomorú esemény után. Szép
fejcsékje kezére volt hajtva, szemei tévedezve ke-
resének nyugponton az esti pir bitorában uszó lát-
határon; mellette a vén szerzetes, a hü Ciril pür-

geté olvasóját, fogatlan ajkaival imádságát mor-
mogta, de tekintete a szép leány arcára volt ta-
padva, kinek szomorú vonásai fájtak ugyan jó lel-
kének, de titka fölfedezésére még nem látta eljött-
nek az időt, azért hallgatott; azonban gondolatai
annál inkább megeredtek.

— Hol van oly sokáig? merre jár? miért nem
jő már? — így tusakodék önmagával, s olvasóját
övére akasztva, nyugtalanul szegze szemeit a lát-
határ azon pontjára, honnét egy sötét alakot látott
mindinkább közeledni.

— Ez ő! — suttogá magában, s még nyug-
talanabbá lön, mint azelőtt volt.

Ciril családék, a közeledő harcoss a várhoz
tartozandó volt ugyan, de nem az, akit ő várt;
azonban e család nem sokáig tartott, mert a har-
cos pár óranegyed mulva már a várba ért, s a
derék várnagy annak küldetése eredményéről hirt
viendő, az erkélyre lépett.

— Nos mi hír, István? — kérdé a szerzetes,
szemeit hirtelen a várnagyra fordítva, kinek baljósl-
latu arca már az első pillanatban rossz sejtelmet
költött fel benne.

— Atyám! — felelé a várnagy mély tiszte-
lettel, de egyszersmind oly modorban, hogy abból
a pontos katonát azonnal föl leheté ismerni, — a
lippai basa várunkra akar törni; Endre, ki török
ruhába öltözve kémlé ki e titkot, hozta e vészhi-
rt, valamint azt is, hogy futarod, kit néhány nap előtt
Szegedre küldél, elfogatott; s én ezeket tudodra
adni jöttem, hogy a lehetőségekre nézve tájékoz-
hasd magadat.

— Mit mondasz?! — kiálta a szerzetes kissé
ijedten, — futarod elfogva, a török készülöben,
ez rossz jel. Máriám, mit szólsz ehhez?

— Ép jókor! — visonzá a gondolatiból föl-
ébredt leánya, — Radó leánya elvárja őket! —
s a tűz kigyult bágyadt szemeiben.

— Nem leányom! a te ajkaid tüzesebben be-
szélnék, mint ahogy szived érez; nekünk, különö-
sen neked nem szabad itt maradnod; te képtelen
volnál a harc tüzét kiállani.

— Kislékü! — visonzá emez gúnyosan, —

hát te valóban azt hiszed, hogy egy gyöngé nő
nem képes erős lelket felmutatni? Radó leánya
nem távozik innen! — tevé utána határozottan.

A leánya határozott szavai eleinte megdüb-
benték ugyan a Mária sorsán aggódó üreget, de
azért nem veszté el békétetését, hanem tovább foly-
tatá az ostromot.

— És Béla? — kérdé hamis szemhunyorítás-
sal, mintha ennek hatásáról már előre is meg lett
volna győződve, — meghalhatnál-e, még mielőtt
őt egyszer meglátnád?

A kérdés csakugyan megtevé hatását, a föl-
lekesült leánya homloka elborult, s szemeibe kö-
nyek toltak, hü tolmácsai szívérzeményének; a
nő visszakapta női gyöngeségét.

— Nem, neked nem szabad itt maradnod!
— folytatá tovább Ciril, miután már beszéde ha-
tásáról meggyőződék, — Radó leányának élnie
kell! ezt követeli az atyától reám ruházott bizalom,
ezt Béla élete. Igen Mária! nekünk e várat el kell
hagynunk, és pedig minél előbb, hogy éltedet Béla
számára megtarthassuk. El vár ugyanis jó kézben le-
end; István vitéz karja kezesekedend arról, hogy
utósó pillanatig védeni fogja azt.

István tiszteletteljesen hajtá meg magát; a
leánya pedig egyideig hallgatott, szívében a bá-
torság s szerelem viaskodtak egymással, minek
utóbb is az lön vége, hogy a szerelem győzött, —
Mária távozásra határozta el magát.

Ciril, — kinek az ifjú távoztakor kijelenté
leendő tartózkodási helyét, — még az nap futart
küldött Szegedre, hogy jöttüket a zárdafönöknek,
Béla bátyjának megüzenje, s előkészítse a meg-
lepetést, minek főnebb tanui valánk.

(Folyt. köv.)

Hibaigazítás.

Mult számunkban a közgyűlési rovatban előforduló
börtönör szó helyett börtönfelügyelőt kérünk érteni.

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Z.) Szeged, nov. 4. 1861. A lefolyt hó elején azt ál-
lítottuk, hogy a buza üzletben beállott szűnet nem egy ha-
mar járand el, s most is csak azon nézetben vagyunk, mert
a lefolyt hó igazolja állításunkat.

Angolhon és Franciaország kétes viszonya hazánkfiait
is visszatartja minden nagyobb vállalattól, s a tömeges
készlet felvidéki piacainkon csak is nagyobb kivitel által
hozna némi életet az üzleti világba.

Azonban a körülmények nem igen hagynak ilyesmit
remélni, sőt áresőkkenésre lehetünk inkább készen. E bi-
zonytalan kilátások föleg a kisebb üzereknek ártanak, kik
kényszerülnek csekély tökéiket gyors forgalomban tartani,
s gyakran pár nap alatt érzékeny veszteséget szenvednek.
Nemcsak a gabna-üzletben, de miben más kereskedelmi
ágban példátlan pangás uralg s csak panaszt lehet minden
oldalról hallani; ehhez járul még a kérélelhetlen s erőszakos
adóbehajtás is, mi a kisebb birtokosok tökécskéit a forgal-
omból egészen leszorítja.

Ily körülmények közt lepett meg a téli idény, s ha
véletlenül a gabona és egyéb terményekben nagyobb élénk-
ség nem fog beállni, úgy igen szomorú napokra kell készen
lennünk

Hetivásáraink a lefolyt hó alatt általánvéve elég látó-
gattak voltak, azonban a kelet inkább csak kényszerültnék

volt mondható. A buza mérőnként átlagosan 50 krral esők-
kent, kétszeres 30, rozs 20, árpa 25-krral; a kukorica még
legállandóbb áron kelt.

Legutolsó árkelet mérőnként: buza 4 fr. 50—75 kr;
kétszeres 3 fr 20—30; árpa 2 fr 10—15; zab 1 fr 95—
2 fr 5 kr; kukorica 2 fr 60—70 kr. Egy zsák burgonya
1 fr 20—30 kr; száz fej káposzta 4 fr 80—5 fr; száz darab
közép nagyságu eeller 2 fr 30—40 kr.

Egyéb terményekben csekély forgalom mutatkozik,
kivéve a tollat, mi állandóan jó keletnek örvend.

Időjárásunk teljesen őszi es alakot öltött, a hűvös éj-
szaki szél szárnyain esőző fellegek röpülnek, s mint a hosszú
készülésből itélhetni, hetes esőre számíthatunk. Szombat óta
a légmérsék (+10°—+14° R) fok között változott, sőt szom-
baton este az egész sötét láthatár villámló fellegekkel volt
elborítva, mai legkisebb légmérsék (+4° R) legnagyobb déli
légmérsék (+4 1/2° R).

Szegedi piaci árak: Borsó m. 6 ft. 50 k. Lencse 6 ft. 40 k.
Paszuly 5 frt — kr. Köles 3 frt 20 kr. Burgonya 1 frt 30 kr.
Marhahus fontja 20 kr. Juhhus 14 kr. Sertéshus 24 kr. Szalonna
mázsája 33 frt — kr. Zsir itejeje 60 kr. Lángliszt mázsája 14
frt — kr. Zsemlyelisz m. 9 frt — kr. Kenyerliszt itejeje 7 kr.
Kukoricalisz itejeje 5 kr. Árpadara 2 itce 16 kr. Köleskása
itejeje 12 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr.

Repeceolaj 40 kr. Lenmagolaj 54 kr. Faggyu mázsája 41 frt —
kr. Faggyu gyertya öntött fontja 44 kr, mártott 36 kr. Szappan
fontja 28 kr. Körösfa öle 16 ft 40 kr. Tölgyfa 12 frt 40 kr.
Lágyfa 9 ft 60 kr. Kőszén vékaja 44 kr. Széna m. új 2 frt 80
kr. Szalma m. 1 frt 40 kr. Kénder m. 20 frt. Len 38 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.
Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel.
Pestről Bécsbe 9 óra 12 pcor reggel, 9 óra 20 p. este.

Érkezősok a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel.
Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e.

Bécsi pénzfolyam nov. 4-én.

5% metalliques 66.35; nemzeti kölesön 79.90; bank-
résztvények 740.—; hitelintézeti résztvények 178.—; ezüst-
agio 137.25; londoni váltók 137.70; arany darabja 6.56.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL nov. 6-án 1' 4" 0"

HIRDETÉSEK.

(284—2)

Hirdetés.

Szeged város részéről köz-
hírül tétetik: hogy az alsó-ásott-
halmi főerdézi laknál, ugyne-
vezett várostanyáján f. évi no-
vember hó 11-én délelőtti 9 óra-
kor tartandó nyilt árverés ut-
ján, város tulajdonához tartozó
198 öl lágú hasábtizifa, s 16800
kéve rözse, azonnali kifizetés
mellett eladatni fog.

Miről venni szándékozik
ezennel értesítetnek.

Szeged, 1861. oct. hó 31.

Osztróvszky József,
polgárnagy.

(283—2)

Hatalm minden féregnek!

irtószeri

Alulirt bátorodik a t. e. közönségnek

patkányok, egerek, bűdös-féreg és sváb-bo- garak kiirtására

egyaránt esalhatlan szerét tisztelettel ajánlani.

Alulirt szere sikerét különféle államatóságok és magánosok leg-
jobb bizonyítványaival igazolhatván s nagy helyiségekből önmaga által az
említett féreg kiirtására után csak akkor igényelvén jutalmat, ha
1—2 nap alatt szerének tökéletes foganatja van, élénk részvétét reményl.

A szer 10 évig is tartható és sikerrel alkalmazható.

Egy mindezen féreg irtó szer szelencéjének ára használati utasítással
együtt 1 frt 10 kr.

Kapható **Szegeden egyedül Rausch Ferenc urnál**
a három koronához.

Ugyanott kapható:

Vegyészi folttisztítóvíz,

a foltok mindennemű kelmékből azoknak ártaalma nélkül való kitisztítására.

Egy palack ára használati utasítással 80 kr. o. é.

Riess Guttman,
vegység Pestről, egy kir. szabadalom birtokosa.

(286—1)

Zászlósy János

Rozália-téren saját házában, valamint az ötpacsirta utcában öz-
vegy Mészárosné házában lévő boltjában ajánlja

világítási anyagjait

legjutányosb árákért, valamint

kétszer szűrt lámpaolaj

bécsi fontját **35** ujkracearon.

(288—1)

Árverési hirdetmény.

Sz. kir. Szeged város törvényszéke részéről köztudomásra hozatik,
miserint Igaz Györgynek — Róka Antal helybeli lakos elleni keresetében
4070 frt töke s járuléka erejéig, alperestől végrehajtás utján bíróság lefog-
lalt s 2849 frta becsült alsórészen a kápolna-utcán, telekkönyvi 83. szak.
3748. sz. a 331 névszög ül telkű háznak f. évi ^{2546/3521} sz. a keletkezett
határozat alapján közárverés utján leendő eladatasá megrendeltetvén, arra
első határidőül f. évi november 30-ka, nemsikerülés esetén december
28-nak mindenkor d. e. 9 óraja a város székepiletében helyezett telek-
birói hivatal előtti folyósásra kitézetik.

Együttal értesítetnek mindazok, kik a fentebbi ingatlanra zálog-
jogot, vagy bármí igényt nyertek volna, hogy magokat jogaik megvédése
tekintetéből a kitézett határidőig végrehajtó bíró **Takács Mihály** tanács-
nok urnál bejelenteni annyival is inkább saját érdeküknek ismerjék, mint-
hogy különben az elmaradásuk által okozta hátrányokat önmaguknak tu-
lajdonihattván, a befolyó vételár igényeik figyelembe vétele nélkül fog
elosztatni.

Az árverési feltételek végrehajtó bírónál bármikor is megtekinthetők.
Kelt Szegeden, 1861. évi október hó 15-én tartott polg. törvény-
széki ülésből.

Vadász Manó, főbíró.

(285—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről
közhírül tétetik: hogy a város tulaj-
donához tartozó sörházi épületnek,
sörfőzési joggal egyetemben, egy évre
leendő bérbeadása iránt f. évi no-
vember hó 8-án d. u. 3 órakor a
tanácsteremben nyilt árverés fog tar-
tatni.

Miről vállalkozni kívánók 10%
óvpénzzel leendő megjelenés iránt
annak kijelentése mellett: hogy a vo-
natkozó árverési feltételek az alka-
marási hivatalban időközben is
megtekinthetők, ezennel értesítetnek.

Szeged, 1861. nov. hó 3-án.

Osztróvszky József,
polgárnagy.

(287—1)

Burger Zsigmond

könyv- és szépnyvkereskedésében

kaphatók mindennemű

tan- és segédkönyvek, továbbá a bel- és kül- földi irodalom legujabb termékei, naptárak s egyéb cikkek, eredeti bolti áron.